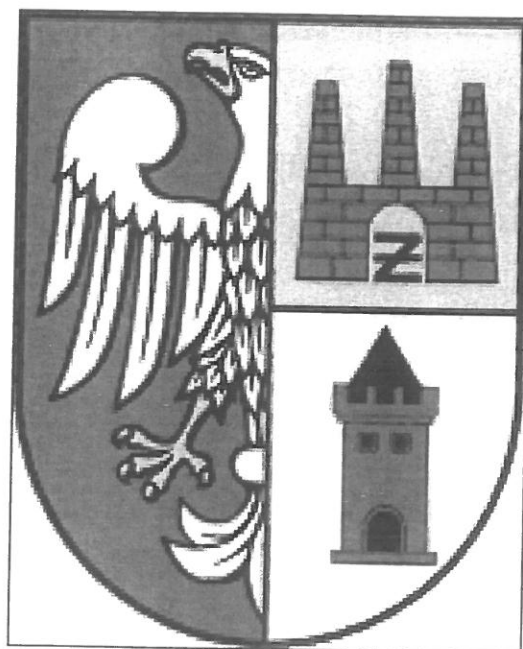

Załącznik
do Uchwały
Rady Powiatu Żyrardowskiego
z dnia roku.

**Powiatowy Program
Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych
dla Osób Stosujących Przemoc Domową
w Powiecie Żyrardowskim
na lata 2023-2025**

Spis treści

I. Założenia programu	s. 2
II. Podstawy prawne	s. 3
III. Definicja przemocy domowej w aspekcie prawnym	s. 3
IV. Cele programu	s. 6
V. Elementy programu	s. 7
1. Działania	s. 7
1.1. Działania diagnostyczne	s. 7
1.2. Działania korekcyjno-edukacyjne	s. 8
1.3. Realizatorzy programu	s. 8
1.4. Adresaci programu	s. 8
1.5. Zasady realizacji programu	s. 10
1.6. Kryteria kwalifikowania uczestników do udziału w programie	s. 11
1.7. Realizacja programu	s. 12
1.7.1. Czas realizacji programu	s. 12
1.7.2. Sposób i formy realizacji programu	s. 12
1.8. Finansowanie programu	s. 12
1.9. Monitoring programu	s. 12
2. Ewaluacja programu	s. 13

Praca indywidualna polega na:

- przeprowadzeniu wstępnej indywidualnej konsultacji diagnostycznej przed rozpoczęciem programu i określeniu obszaru pracy, która będzie stanowić treść zajęć programowych;
- w trakcie realizacji programu odbywać się będą indywidualne spotkania korekcyjno-edukacyjne celem weryfikacji pracy z osobą stosującą przemoc domową nad indywidualnym programem pracy.

Przed przystąpieniem do realizacji programu każdy z jego uczestników podpisuje kontrakt, w którym zawarte będą prawa i obowiązki uczestnika programu.

Uczestnikami programu będą osoby stosujące przemoc domową – dorośli mieszkańcy pięciu gmin (Żyrardów, Wiskitki, Puszcza Mariańska, Mszczonów, Radziejowie) powiatu żyrardowskiego.

II. Podstawy prawne

1. Definicja przemocy w rodzinie w aspekcie prawnym

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) wprowadziła zmiany w terminie „przemoc w rodzinie” zastępując go terminem „przemoc domowa”.

Definicja przemocy domowej.

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Osoba doznająca przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

Inne akty prawne i dokumenty odnoszące się do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

1. Art. 4 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163), które określa standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i wymagania kwalifikacyjne wobec osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164),
4. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie na rok 2022 ustanowiony uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 1204),
5. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na rok 2023 przyjęty uchwałą nr 248 Rady Ministrów z dnia 09 grudnia 2022 r. (M.P. z 2022 r. poz. 1259),

- 6) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- 7) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- 8) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 9) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

IV. Elementy programu:

1. Działania

Podstawową formą oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową w proponowanym programie jest praca grupowa. Indywidualnie prowadzona jest wstępna diagnoza przed kwalifikacją do programu, w czasie której prowadzący dokona oceny funkcjonowania uczestnika programu. Przewidziano indywidualną konsultację z uczestnikiem programu w trakcie i na zakończenie programu w celu oceny pracy nad realizacją indywidualnego programu pracy. Z każdym z uczestników programu, przed jego realizacją, zostanie spisany kontrakt obejmujący normy, zasady i prawa obowiązujące uczestników i realizatorów programu.

1.1. Działania diagnostyczne

Diagnoza polegać będzie na analizie sytuacji, w której znajduje się osoba stosująca przemoc domową. Diagnoza stanowić będzie podstawę do ustalenia indywidualnego planu pracy. Będzie ona obejmowała ustalania na podstawie zebranych informacji na temat:

- sytuacji bieżącej, zbadaniu motywów i okoliczności stosowania przemocy domowej uczestnika programu,
- sytuacji psychologicznej (analiza sytuacji konfliktowej, sposobu postrzegania dynamiki konfliktu, stanu psychicznego – jak osoba stosująca przemoc domową rozumie swoje zachowanie, jak postrzega swoją sytuację, jakie posiada sposoby radzenia sobie z nią, omówienie istotnych problemów np. uzależnienia, przewlekła choroba i ich wpływ na przebieg i sposób postrzegania danej sytuacji, omówienie pomocy medycznej czy psychoterapeutycznej, itp.),
- sytuacji socjalno-bytowej (finansowej, mieszkaniowej, zawodowej),
- prawnych aspektów,

1.4. Adresaci programu

21 czerwca 2023 r. weszła w życie zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która w art. 4 ust. 6 wprowadziła nowe obowiązki dla osób kierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową:

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową ma obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

Art. 9b ust. 11 wyżej powołanej ustawy określa działania zespołów interdyscyplinarnych:

- zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową;
- poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4;
- poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6, w tym niedostarczenia zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4, zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r., poz. 2151, z późn. zm);
- zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

Adresatami programu są osoby stosujące przemoc domową w powiecie żyrdowskim, w tym:

- osoby zobowiązane przez Sąd do udziału w zajęciach, wobec których Sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- osoby zmotywowane przez kuratorów bez formalnego obowiązku udziału w zajęciach,

- sankcji za uchylanie się od udziału w programie,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.

Ponadto kontrakt będzie zawierać informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowaniach uczestnika Programu.

3. Osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno-edukacyjne muszą posiadać kwalifikacje zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, które określa standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i wymagania kwalifikacyjne wobec osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową.
4. Zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji, ochrony danych osobowych, list obecności: w czasie trwania programu dokumentacja jest przechowywana przez prowadzących i będzie zabezpieczona przed dostępem osób trzecich. Po zakończeniu programu dokumentacja zostanie przekazana do organizatora i koordynatora programu, tj. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie.
5. Zajęcia dla sprawców przemocy domowej realizowane będą przez 2 osoby (kobietę i mężczyznę), co jest korzystne zarówno dla prowadzących, jak i dla uczestników. W przypadku mniejszej liczby uczestników programu (do 8 osób) zajęcia będą prowadzone przez jedną osobę.

1.6. Kryteria kwalifikowania uczestników do udziału w programie

Uczestnicy – osoby stosujące przemoc domową do udziału w programie zgłaszają się indywidualnie (po zgłoszeniu przez zespół interdyscyplinarny) i indywidualnie ustalają termin pierwszej wizyty diagnostycznej. Realizacja programu jest poprzedzona spotkaniem uczestników programu z pracownikami instytucji (sąd, ośrodek pomocy społecznej, Policji, Sądu, kuratorów, itp.), na którym zostaną zaprezentowane główne cele i działania zaproponowane w programie i przedstawione zostaną osoby, które prowadzą program. Przewidziana liczba osób zakwalifikowanych do programu ok. 8 osób uczestniczących w grupie o charakterze zamkniętym.

Kryteria zakończenia programu zawarte będą w kontrakcie. Uczestnik otrzyma zaświadczenie o ukończeniu programu tylko po wywiązaniu się ze wszystkich ustaleń kontraktowych. Wzory zaświadczeń określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki

1.9. Monitoring programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie we współpracy z trenerami Programu oraz instytucjami pomocowymi właściwymi miejscowo dla uczestnika Programu będzie prowadzić ewaluację i monitoring Programu oraz monitorowanie zachowań uczestników Programu - osób stosujących przemoc domową przez okres do trzech lat po ukończeniu Programu. (pkt 3.3.7 Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na rok 2023).

Wyniki te wykorzystywane będą w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

System monitorowania obejmuje:

- a) w trakcie programu:
 - weryfikację postępów uczestników poprzez listy obecności, indywidualne karty przebiegu Programu,
 - weryfikację sytuacji rodzin osób stosujących przemoc domową (poprzez kontakt telefoniczny oraz bezpośrednie spotkania w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, w ośrodku pomocy społecznej lub Policji z członkami rodzin osób stosujących przemoc domową);
- b) po zakończeniu Programu:
 - min. raz na pół roku pozyskanie informacji dla jednostki realizującej Program o funkcjonowaniu uczestnika programu oraz kontakt z osobami doznającymi przemocy domowej - w okresie do 3 lat po realizacji programu (informacje pozyskane np. w kontakcie telefonicznym we współpracy z innymi instytucjami lub członkami rodzin).

Monitorując Program będziemy szukać odpowiedzi na pytania:

- czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia celu finalnego,
- czy program wymaga przeformułowania działań,
- czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami.

Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i rodzin osób stosujących przemoc domową. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy domowej w powiecie żyrdowskim.